

INDIVIDUELLA DATORER

Uppdrag:

Kommunstyrelsen uppdrar till barn- och utbildningsnämnden att ta fram ekonomiska modeller för finansiering av en satsning på individuella datorer, i första hand inriktat mot gymnasieskolan, i andra hand även mot skolår 7-9

Utredningen har inte tagit fram en fullständig kostnadsjämförelse mellan nuvarande modell och förordad lösning. Detta då driftkostnader delvis belastar andra förvaltningar, samtidigt som det är oklart vilka ytterligare kostnader som uppstår utifrån de säkerhetslösningar som kommer att vara nödvändiga när elever ska få möjlighet att ta med sig sina datorer hem.

I uppdraget från KS ligger att ta fram ekonomiska modeller för finansiering, något som är svårt för BU att klara på egen hand, då ansvaret för teknik och ekonomi idag ligger på andra förvaltningar. BU och IT har haft många diskussioner om hur en ny modell skulle kunna fungera, som landat i att det inte räcker med att BU och IT är överens om hur lösningen ser ut. BU och IT är överens om att datorer som delas av flera användare kräver mer underhåll än datorer med endast en användare. Detta bör påverka driftkostnaden så att individuella datorer kostar mindre än datorer med flera användare. Vi är överens om att det ur verksamhetsperspektiv inte är tillfredsställande med en lösning som kräver att all utökning måste gå via investeringsbudget. Behov uppkommer och måste lösas i ett annat tidsperspektiv än vad dagens budgetmodell tillåter. Här förordas i stället en hyreslösning.

IT-avdelningen har arbetat fram ett koncept som i korthet innebär följande:

Man får använda kommunkassan som intern bank, och kan vid behov låna pengar för inköp av det som verksamheten efterfrågar.

Månadshyra för dator skulle då hamna på 260.-, inkluderat inköpskostnad, internränta, försäkring, licenser, tillgång till nät, lagringsutrymme, epost och support, men inte pedagogiskt införandestöd.

Man behåller de resurser man redan har i driftbudget, och kan då utöka servicegraden på andra områden, till exempel genom ett ökat serviceåtagande på projektorer och ljudanläggningar som idag får betraktas som en integrerad del i skolans it-miljö.

I ovan beskrivna koncept finns idag motstridiga besked huruvida IT får använda kommunkassan som bank på det sätt som krävs.

Skulle det inte gå att realisera, så finns det externa leverantörer som erbjuder motsvarande koncept, inklusive pedagogiskt införandestöd. Här finns oklarheter vad gäller om det fortfarande finns ett generellt leasingförbud. Ekonomikontoret har fått fråga om det är förenligt med Piteå kommuns policy att extern part är leasegivare.

SKL har gjort en upphandling "Elevdatorer och surfplattor", med planerad avtalsstart mars 2013. Upphandlingen omfattar pedagogiskt införandestöd och möjlighet att köpa utrustning på traditionell sätt, eller via leasing. Utfallet av upphandlingen är ännu inte klar, men kan leda till en lägre kostnad.

De frågor som finns kring en annan ekonomisk modell än dagens, ligger alltså utanför vad BU ensamt kan avgöra.

RR JOE MO^u

Säkerhetslösningar:

I konceptet med en dator till varje elev ingår en allriskförsäkring, som ersätter skada till följd av stöld eller olyckshändelse under förutsättning att normal varsamhet har iakttagits. Här kan storlek på självrisk väljas med ett samband mellan storlek på självrisk och försäkringspremie.

BU förutsätter att en dator som ev stjäls ur ett låst elevskåp omfattas av försäkringen.

Frågan om det krävs säkerhetslösningar utöver detta har skickats vidare till IT, tillsammans med frågan om IT-avdelningen kan vara en intern leverantör av ovan beskriven hyresmodell.

Frågor för BU att ta ställning till:

BU har lämnat uppdrag till Strömbäckaskolan att se över hur man vill att införandet ska göras, med följande frågor att ta ställning till:

- Ska elev- och personaldatorer behandlas på samma sätt, eller ska det vara olika driftsformer och servicekoncept?
- I vad mån kan skolan delfinansiera kostnaden genom minskade utskriftskostnader och läromedelsinköp? Går det att bestämma detta i förväg?
- Ska införande göras årskursvis eller hela skolan på en gång?
- Vilken form av införandestöd behövs? "Tänk om" eller LearnIT24? Eller en Pitevariant (CMIT)? PC eller MAC? iPad? Windows 8 i pekdator?
- Valbart för respektive rektor när och om?
- Behövs låsbara skåp med eluttag för laddning av batterier?
- Vilken servicegrad vad gäller support förväntar man sig?

FÖRDJUPAD PROBLEMATISERING

Vad kostar en dator i dagens modell?

Överföringar i driftbudget åren 2007 till 2011 mellan BU och IT uppgår till 8.5Mkr. Summan per dator för drift har varierat från 4.600.- /st via 2.500.-/st till dagens 2.100.-st. Delar man summan 8.5 Mkr med antalet datorer, så får man ett mått på vad en dator kostar per år - exklusive inköpskostnad.

När IT-avdelningen räknar fram IT kostnad per elev för beräkning av skolpeng, så uppgår totalkostnaden till 15.3 Mkr för 2011

UR BU:s perspektiv blir det då omöjligt att räkna fram vad dagens modell kostar per dator, då vi inte vet vilken beräkningsgrund vi ska utgå från.

En jämförelse mellan de kostnader som BU kan överblicka, kan se ut på följande sätt:

Nuvarande kostnader:

Inköpskostnad bärbar dator:	7.000	
Driftkostnad, per år	2.100	
Utbytestakt, antal år:	4	
Totalkostnad under 4 år:	13.100	(driftkostnad uppkommer år 2 -)
Kostnad per år:	3.275	

Nackdelen med detta system sett ut BU:s perspektiv, är att kostnaderna fördelas ojämnt mellan åren. Behov av utökning uppkommer löpande, och medför då stora initiala kostnader. En utbytestakt på fyra år passar också dåligt in i skolans naturliga indelning i treårscykler (7-9, 1-3) och normalt förekommande garantitider.

Ovan beskrivna ekonomiska effekter, kan jämföras med en hyresmodell, där all kostnad betalas i form av månadshyra. Från externa leverantörer vet vi att det handlar om kostnader i storleksordningen 300.-/månad, eller 3.600.-/år. Kostnadsjämförelsen haltar dock, då det i hyresalternativet i regel också ingår kostnad för kompetensutveckling och hantering av återtagande eller köp av dator efter tre år. Supporten är inte heller lika i bägge fallen. SKL har gjort en upphandling "Elevdatorer och surfplattor", med planerad avtalsstart mars 2013. Utfallet av upphandlingen kan leda till en lägre kostnad.

Ett hyresalternativ kostar med denna beräkning fullt utbyggt 10.4 Mkr per år, beräknat på 1.300 elever och lärare i GY, och 1.600 elever och lärare i GR 7-9.

IT-avdelningen har räknat på ett eget koncept med följande innehåll:

Man utgår från att man behåller de resurser man har för nuvarande driftlösning.

Personaldatorer kan fortsätta i dagens modell – eller även de ingå i deras nya koncept.

Förutsätter att IT-avdelningen får använda kommunkassan som intern bank, så att det alltid går att leverera det som skolorna beställer.

I detta koncept räknar man med en månadshyra på 260.- per dator, som innefattar inköpskostnad, internränta, försäkring, licenser, tillgång till nät, lagringsutrymme, epost och support, men inte pedagogiskt införandestöd.

RR be MO⁴

Logistik

Införande: Stegvis under tre år, eller hela skolan på en gång?

Införande kan göras på i huvudsak två olika sätt: Den ena varianten handlar om ett stegvis införande under tre år, där man börjar med åk 1, och får fullt genomslag år tre. Den modellen har sin styrka i att den inte ger några effekter på övriga skolor, då datorerna antingen köps loss av eleverna efter tre år, eller återlämnas till leverantör. Nackdelen är att det tar tre år att få full effekt, vilket innebär att lärare kommer att arbeta i en skola där en del elever har egen dator och andra inte har det. Om årskurs 7-9 skall vänta tills GY är helt utbyggt, så handlar det om full effekt sex år efter start.

Exempel på införande: Åk 1 på gy och åk 7 startar samtidigt:

Årskurs	2014		2015		2016		2017	
	VT	HT	VT	HT	VT	HT	VT	HT
9				-	-	450	450	450
8		-	-	450	450	450	450	450
7		450	450	450	450	450	450	450
3				-	-	400	400	400
2		-	-	400	400	400	400	400
1		400	400	400	400	400	400	400
Antal		850	850	1 700	1 700	2 550	2 550	2 550
Kostnad		1 020 000	2 040 000	2 040 000	4 080 000	3 060 000	6 120 000	3 060 000

Fullt genomslag fås i detta exempel efter tre år, då årskostnaden uppgår till 9.4 Mkr. Kostnaderna fördelas olika mellan HT och VT (4 resp 8 månader). Om även lärardatorer medräknas, hamnar totalkostnaden på 10.4 Mkr per år.

Den andra varianten innebär att man förser alla elever i alla årskurser med egen dator. Fördelen är att man får full effekt på en och samma gång, och lärare kan utgå från att alla elever har egen dator. Nackdelen ligger i hur man tar hand om datorer efter ett eller två år, då ett restvärde är för högt för att elever ska ha intresse av att köpa loss dem, och samtidigt för lågt för att vara en eller två tredjedelar av ursprungsvärdet. Ett förtida återlämnande av datorer som använts ett eller två år, kommer att påverka hyreskostnaden år ett. Som alternativ till att återlämna dessa datorer, kan datorerna placeras på annat håll i verksamheten, och det ursprungliga hyreskontraktet fullföljas. Detta förutsätter att man antingen övergår till hyresmodellen i hela skolan, eller att det sker en samordning från IT-avdelningens sida, så att datorerna vid hyrestidens utgång ersätts med nya som köps in på traditionellt sätt via reinvesteringsbudget.

Vi kommer då att ha två parallella system i skolan, ett med en hyresmodell från åk 7 och uppåt, och ett annat där datorer köps in på samma sätt som idag.

Exempel: Införande på alla skolor och årskurser på en och samma gång.

Årskurs	2014		2015		2016		2017	
	VT	HT	VT	HT	VT	HT	VT	HT
Att omfördela				450	-	450		
9		450	450	450	450	450	450	450
8		450	450	450	450	450	450	450
7		450	450	450	450	450	450	450
Årskurs	2014		2015		2016		2017	
Att omfördela	VT	HT	VT	HT	VT	HT	VT	HT
				400	-	400		
3		400	400	400	400	400	400	400
2		400	400	400	400	400	400	400
1		400	400	400	400	400	400	400
Antal		2 550	2 550	2 550	2 550	2 550	2 550	2 550
Kostnad		3 060 000	6 120 000	3 060 000	6 120 000	3 060 000	6 120 000	3 060 000
Att omfördela				850		850		
Kostnad				1 020 000	2 040 000	3 060 000		

Val av införandemodell påverkar alltså hur kostnaden fördelar sig över tid, och även totalkostnaden i det fall man väljer att generellt övergå till en hyresmodell.

Frågor som BU inte ensamt kan avgöra

- I vad mån kostnader för redan befintliga datorer kan användas som en delfinansiering av föreslagen lösning
- Storlek på de kostnader som ligger utanför kostnad för datorhyra. Här avses ex vis trådlösa nätverk, tillgång till epost, lagringutrymme
- Kostnad och innehåll i servicekoncept från IT-avdelningen
- Om det är lämpligt med två parallella finansieringsmodeller
- Om IT-avdelningens eget koncept går att genomföra, då det kräver att man får låna pengar ur kommunkassan

Slutsats

Barn och utbildning kan inte på egen hand ta fram nya ekonomiska modeller för finansiering av individuella datorer.

RR för MO